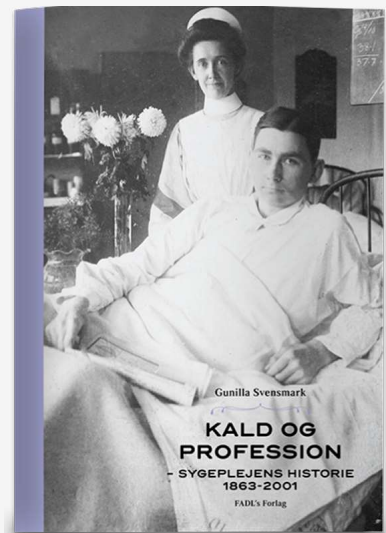

Anmeldelser

I dette nummer af Sygeplejersken anmeldes følgende bøger: "Kald og profession - sygeplejens historie 1863-2001", "Den ukendte Løgstrup", "Min kinesiske farmor" og "Opkald fra Mælkevejen".

Sygeplejersken 2020 ; (13): 42-44. Anmeldelser

Ethvert historiebidrag er vigtigt

Gunilla Svensmark

Kald og profession – Sygeplejens historie 1863-2001

FADL's Forlag, 2020, 504 sider – 299,95 kr. (vejl.)

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd og SLS får 25 pct. rabat på bogen

Det er alment kendt, at vi skal kende vores historie for at kunne forstå vores nutid og fremtid. Den verden, vi lever i, er et resultat af en historisk udvikling. Hvis vi skal forstå vores nutid, samfund og det fag, vi er en del af, må vi også have kendskab til den historie, der har skabt dette.

Gunilla Svensmark bidrager hertil med et 500 siders værk om sygeplejens historie. Bogen har primært fokus på tiden fra 1863, hvor den spæde begyndelse til faglært sygepleje sås hos de første danske diakonisser, til 2001, hvor sygeplejerskeuddannelsen blev en professionsbacheloruddannelse.

Bogen er struktureret i fem kapitler opdelt i tidsperioder, indrammet af en indledning og en epilog og forsynet med noter og stikordsregister. Desværre findes der ikke en samlet litteraturoversigt i bogen, hvilket kunne have hjulpet læseren med at få overblik over hvilken historisk litteratur, der var valgt og fravalgt i bogen. Det er både bogens styrke og svaghed, at den ønsker at beskrive historien kronologisk.

Læseren får et indblik i tidsperioderne, men mister samtidigt bevægelserne i de forskellige temaer, som Svensmark belyser, f.eks. den historiske udvikling af sygeplejerskens beklædning. Bogen er en sammenfatning af udvalgte, tidligere publicerede historiske tekster, analyser af empirisk materiale og skriftlige narrativer fra sygeplejersker gennem tiden.

Det er ikke så tydeligt, hvordan Svensmark metodisk er gået til værks i sin historieskrivning, fra hvilket perspektiv sygeplejens historie betragtes, og hvilke fokuser der anlægges i denne historiefremstilling, hvilket bogen desværre bærer præg af i form af spredt fægtning. Den indeholder en del velkendt viden, elementer af ny viden og en række gribende narrativer fra repræsentanter fra faget.

Indimellem forfalder Svensmark til deskriptive, hagiografiske fremstillinger af enkeltpersoner gennem historien. I disse hagiografier glemmes den sociale kontekst og en mængde andre væsentlige personer, som har været med til at forme historien gennem alle de kampe, der har været i sygeplejefaget og i samfundet gennem tiden.

Indledningsvis skriver Svensmark, at intentionen med bogen er at sætte sygepleje ind i kvindehistorie, sundhedsvæsenets historie, velfærdssamfundets historie og danmarks- og verdenshistorien. Bogen har elementer af dette, men det er tvivlsomt, om målet nås. Både fortidens og nutidens sygepleje er et resultat af samfundets normer, værdier, politiske strømninger, traditioner, sprog, levevis m.v., som er vigtige at medtænke, når vi skal forstå sygepleje og dennes udvikling.

Samlet set giver bogen en værdifuld stemme ind i forståelsen af sygeplejens historie, men den kan, som alle andre stemmer, ikke stå alene.

Bogen fortjener at blive læst, diskuteret, modsagt og rost – og det kan ske både med indhold og metode som fokus.

Stinne Glasdam, lektor og docent, Health Science Center, Lund Universitet

Læs interview med Gunilla Svensmark

Nyt om kendt teolog og filosof

Hans Hauge
**Den ukendte
Løgstrup**

Eksistensen 2020, 141 sider – 159,95 kr.

I 1992 udkom Hans Huges bredt anlagte kulturhistoriske biografi om K.E. Løgstrup. Det var samtidig den første samlede skildring af Løgstrups forfatterskab: 'K.E. Løgstrup. En moderne profet'. En moppedreng på 700 sider.

I år udkom atter en bog om Løgstrup: 'Den ukendte Løgstrup'. I denne bog er fokus ikke på Løgstrups kosmofænomenologiske forfatterskab. Derimod er fokus på lektor Esther Oluffa Pedersens påstand fremsat i 2019, om at Løgstrup i 1930'erne var lidt for glad for nationalsocialismen, begrundet i tre kronikker Løgstrup udgav i 1936.

Ved at dykke ned i de tre kronikker og Løgstrups samtidige forfatterskab formår Hauge at tilbagevise Pedersens påstand. Han viser, at Løgstrup snarere havde en forkærlighed for franske filosoffer. Samtidig ser vi, hvorledes andre filosoffer har påvirket Løgstrups forfatterskab bl.a. hans gådefulde tyske forbillede og underviser Hans Lipps.

Denne bog er en velskrevet og veldokumenteret tilbagevisning af Pedersens påstand. Samtidig er den en illustrativ gennemgang af, hvordan Løgstrup lod sig inspirere af Wienerkredsens logiske positivisme. Vi ser, hvordan Løgstrup arbejdede med den transcendentale idealisme og samtidig forholder sig kritisk til en af dens fortalere F. K. Schumann. For alle Løgstrup-interesserede er denne lille bog værd at eje.

Jens Bydam, sygeplejerske, cand.phil.

Hun eksisterede i lyset af sin mand

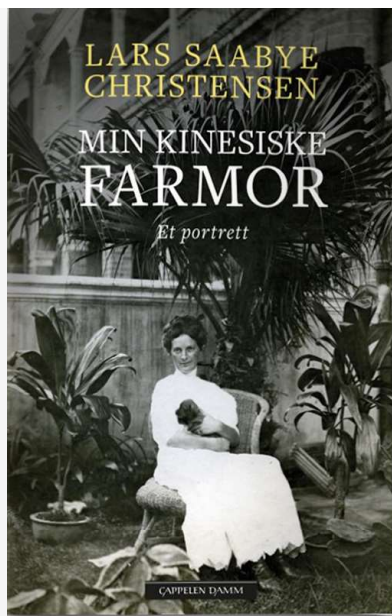
Lars Saabye Christensen

Min kinesiske farmor

Grif 220, 208 sider – 249,95 kr.

Lars Saabye Christensens farmor døde, da han var 17 år gammel. Han har hele livet følt sig tæt knyttet til hende på trods af, at de kun mødtes få gange. Han voksede op i Oslo, og hun var bosat i København.

Hun har igennem hans forfatterskab spøgt som den figur, han gerne ville skrive en roman over. Det har han ikke vovet før nu, hvor afsættet bliver til en erindringsbog: 'Min kinesiske farmor'. Projektet kompliceres af, at det eneste skriftlige, som hans farmor har efterladt sig, er en opskrift: 'Kashmirs fiskegryde'.

"Hvorfor var jeg ikke mere nysgerrig, da hun levede," spørger Lars Saabye Christensen sig selv. Han forsøger ved faderens dødsleje at få ham til at fortælle om farmoren. Der kommer ikke noget svar. Brikkerne til puslespillet om farmorens liv samles via de få billeder, som findes af farmoren, og det skriftlige materiale om mændene omkring hende, som findes i familiens gemmer.

Som de fleste kvinder på farmorens tid eksisterede hun i lyset af sin mand. Det er den åre, Lars Saabye Christensen bevæger sig ad, da han i tankerne følger farmorens færd, da hun som ganske ung og nygift kvinde rejser alene til Hong Kong for at forenes med farfaren. Heraf titlen 'Min kinesiske farmor'.

Ved siden af farmorens puslespil lægger Lars Saabye Christensen sit eget – fra ung mand til moden forfatter. Til det sidste har Lars Saabye Christensen selvsagt flest brikker.

Hanne Lindhardt, MSA, sundhedsplejerske

Genial, skarp, usødet

Bjørn Poulsen

Opkald fra Mælkevejen

Lindhardt og Ringhof 2020, 352 sider – 249,95 kr. (vejl.)

Bjørn Poulsen, 60-årig kunstner, debuterer som forfatter med en brusende, fantastisk bog om sin opvækst med søster, skizofren mor og uden far. Stien er trampet til en offerroman, men det er langt fra, hvad bogen er.

Der veksles mellem fortættede beskrivelser af den voksne Bjørn Poulsens kontakt med moderen, som han aldrig kappede forbindelsen til, samt lige så fortættede beskrivelser fra barndom og teenageår, hvor han mest strejfedes alene rundt i København, på kunstmuseer, i biografen og på biblioteker.

Han blev ekstremt vidende om kunst og krigshistorie, mest fordi han var overladt til sig selv og tilfældige bogreoler.

Samvær med moderen medførte tinnitus og evigt urolige hænder. Ingen trådte til, for moderens arv gjorde det muligt at opretholde en præsenteret facade og et nomadeliv fra hotel til hotel. Nogle år på Herlufsholm kalder forfatteren et socialdarwinistisk eksperiment, hvor massiv mobning medførte pjækkeri. Moderen havde ingen fornemmelse af hans liv, og tiltag til venskaber blev hurtigt ødelagt på grund af hendes psykotiske adfærd og drengens indre vrede.

Bjørn Poulsen skriver glasklart og uslebent om, hvordan han som voksen har lært sig at være sammen med moderen, næsten uden at hun får lov til at manipulere med hans sindsstemning. Han formår at holde hendes univers ud i strakt arm og afparere de sjælelige pile. Ikke mindst på grund af en særlig knivskarp humor, der sine steder får et par befriende kluk frem både hos moderen og hos mig som læser.

Moderens opringninger skraber af og til i ligevægten. Et sted kan man fornemme, hvordan den gamle Nokias hvæsen i lommen ændrer hans eget syn på den skulptur, han er i gang med. I et andet eminent afsnit bygger Bjørn Poulsen i tankerne en kunstinstitution over sit liv, mens han går rundt på SMK.

Sproget er en fantastisk palet. Alt i alt en genial, skarp, usødet beretning om den kæmpeopgave det er at opretholde en relation på skizofreniens præmisser.

Lillian Linius Larsen, sygeplejerske, SD, specialuddannet i psykiatrisk sygepleje

Kort nyt om bøger v/Jette Bagh, cand.cur., fagredaktør Sygeplejesken og Fag&Forskning

Birgitte Wärn

Den lille guide til et liv uden stress - Praktiske redskaber og øvelser til et liv i balance

Birgitte Wärn 2019, 145 sider – 149,00 kr.

Bogen er nummer fire i rækken af 'Den lille guide'-bøger af samme forfatter. I denne bog får læseren praktiske redskaber til at minimere stress og øge egen trivsel. Bogen er enkel at gå til, kort og der er meget luft på og mellem siderne, så læsningen er en overskuelig opgave - no stress. Bogen indeholder øvelser, der leder læseren til at vurdere eget velbefindende og ved uklarhed om stressniveau og årsager spørge nærmeste familie eller gode kolleger om tydelige stress-faktorer. Få hjælp udefra er budskabet. Stress kan ikke parkeres eller mindskes, uden at den stressede person arbejder med sig selv. Det står tilbage, når bogen lægges væk.

Anders Stahlschmidt

En kur mod konfliktskyhed - Bliv bedre til at sige det der skal siges

Lumholt & Stahlschmidt 2020, 237 sider – 251 kr.

Forfatteren vil inspirere, ikke lufte akademiske betragtninger og teorier. En kort litteraturliste er alligevel at finde sidst i bogen. Indholdet er i tråd med det, mange allerede kender til, f.eks. konfliktrappen, konfliktskyhed, angsten for at tage hul på en konflikt og inddæmning af en konflikt, der tager på kræfterne og samtidig fjerner enhver dynamik i gruppen. Forfatteren bruger sine egne erfaringer fra arbejds- og familielivet. Det gør bogen lang og noget sludrende, for han fortæller, involverer og nævner ægte og fiktive eksempler på det meste indenfor konfliktområdet. Én situation er aktuel i denne tid. Når en person overskrider en-metersgrænsen – altså kommer for tæt på, hvordan reagerer man så?

Jeg oplevede det i går, vendte mig om og bad de to veninder om at holde afstand. Deres øjne viste, at jeg var et fossil uden berettigelse på denne planet.

Pia Norup og Tine Jørgensen

Styrk dit immunforsvar - Lægens og ernæringsspecialistens 6-ugersplan

Politikens Forlag, 296 sider – 270 kr. (vejl.)

To smukke, kernesunde kvinder i deres bedste alder, bogens forfattere, pryder bogens forside og signalerer, at budskabet har effekt, i hvert fald på de to skrivende. Forordet emmer af gode intentioner og nævner også et par gange "klinikken", hvor man altid er velkommen til en individuel konsultation. Jamen tak.

Bogen afsluttes med opskrifter, f.eks. på en stor portion immungrød, men før vi kommer så langt, er der en gennemgang af immunsystemet. Hvor bor det? Hvad består det af? Hvilke vitaminer og mineraler er væsentlige? Hvordan med alkohol og motion? Bogen er, ud over det faglige stof og præsentationen af seksugerskuren, en fotobog med forfatterne i badetøj, i løbesko og med hvidvin i glassene. Målgruppen giver sig selv.

Emneord:
Litteratur